

SZASZKÓ ELEK

Adalékok Krassó megye történetéhez

Krassó megye archontológiája (1319–1439)

A középkori nemesi vármegyék történetére, működésére, illetve hatósága tagjaira vonatkozó ismereteink jelentősen bővültek az 1990 óta, de különösen az elmúlt évtizedekben a témában írt és megjelent forráskiadványoknak,¹ rész tanulmányoknak² és monográfiáknak³ köszönhetően. Az eredmények tükrében nyugodtan mondhatjuk, hogy a megyék kutatása mind intézménytörténeti, mind archontológiai, sőt társadalomtörténeti vonatkozásban is az utóbbi idők egyik legtöbb eredményt felmutató és egyik legdinamikusabban fejlődő területe a hazai medievisztikának. Ami a feldolgozott megyék területi lefedettségét illeti, már nagyjából az ország középkori megyéinek feléről – a dunántúli (Győr, Somogy, Tolna, Vas, Veszprém), a felvidéki (Bars, Gömör, Nyitra, Szepes, Turóc), az északkelet-magyarországi (Abaúj, Bereg, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa), egyes alföldi (Heves, Közép-Szolnok, Kraszna és Pest) és az erdélyi megyékről – tájékozódhat részletekbe menően az érdeklődő.⁴ Ebben a tekintetben valamelyest fehér foltnak számít az ország délkeleti, temesközi része (is),⁵ így Krassó megye archontológiájának közlésével az első lépést szeretnénk megtenni afelé, hogy az ország

e régiója is hasonló feldolgozottsággal rendelkezzen, mint a fentiek. Bár a szerző tisztában van azzal, hogy hasonló adatsorok közlésének leginkább egy a megyei hatóság okleveleit kiadó forrás publikációjában lenne a helye – ennek elkészítése egyébként szándékunkban áll – egyéb szempontok figyelembe vételével mégis a közzététel mellett döntöttünk.

Jelenleg is tart Engel Pál nagyszabású munkájának, a középkori Magyarország világi archontológiájának⁶ folytatása a késő középkori, 1457–1526 közötti időszakra vonatkozó rész összeállításával. Igazodva Engel művéhez, ennek részét képezi a megyei adatsorok közlése is. A szerzők szándéka szerint ez viszont nem csak az ispánokra és alispánokra fog kiterjedni, hanem az új adattár a vizsgált tisztségek körét illetően épp megyei vonatkozásban fog kibővíteni, mégpedig a szolgabírák listáival.⁷ Jelen ismereteink alapján azonban Krassó megye – sajátos fejlődése folytán – nem fog szerepelni a kiadványban, a megye hatóságának működése ugyanis csak 1439-ig mutatható ki.⁸ Tekintve, hogy Krassó ezzel kikerült a készülő kézikönyv feldolgozás alatt álló megyéinek sorából, a szerzők visszamenően nem végeztek kiegészítő kutatásokat, hanem a már rendelkezésre álló Engel-féle adattárra fognak hivatkozni a megye esetében.⁹

Az alább olvasható archontológiai listánk tehát a következő szempontok figyelembe vételével készült el. 1. A publikált megyei anyagok lajstromai azt bizonyítják, hogy Engel Pál ispánokra és alispánokra vonatkozó meglévő adatait (többnyire a tisztségviselés évkörének pontosításával, esetenként egy-egy új alispán nevével) továbbiakkal lehet kiegészíteni. 2. Mivel Engelnél hiányoznak a szolgabírák névsorai, viszont a késő középkori archontológiai kötetben már ezek is szerepelni fognak, érdemes összhangba hozni a kettőt. A szolgabírói kar összeállításával nem melleleg tisztázódhatnak a szakirodalomban található, a megye szolgabírának számára vonatkozó

¹ Összefoglalva Horváth Richárd, Neumann Tibor és C. Tóth Norbert a Turul jelen számában megjelenő ismertetőjében. *Horváth Richárd–Neumann Tibor–C. Tóth Norbert: Pontot az „i-re”*. A Magyarország világi archontológiája című program múltja, jelene és közeli jövője. (Köszönöm a szerzőknek, hogy használhattam a kéziratot.)

² Különösen Csukovits Enikő, Szakály Ferenc, C. Tóth Norbert, Tringli István és Zsoldos Attila tanulmányai. Eredményeiket a sajátjaival összefoglalva lásd: *Tringli István: Megyék a középkori Magyarországon*. In: *Honoris Causa. Tanulmányok Engel Pál tiszteletére*. (Szerk. Neumann Tibor–Rácz György.) Bp.–Piliscsaba, 2009. (Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok 40. *Analecta Mediaevalia* III.) 487–518. (különösen 487–488.)

³ *Engel Pál: A nemesi társadalom a középkori Ung megyében*. Bp., 1998. (Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok 25.), *C. Tóth Norbert: Szabolcs megye működése a Zsigmond-korban*. Nyíregyháza, 2008.

⁴ Lásd I., 2. és 3. jegyzeteket.

⁵ A modern feldolgozások megszületéséig a régió megyéinek középkori történetéhez a 19. század végén született forrás publikációk és megyetörténeti feldolgozások nyújtanak fogódzót. *Márki Sándor: Aradvármegye és Arad szabad királyi város története*. II/1. k. Arad, 1892., *Pesty Frigyes: Krassó vármegye története*. II/1–2. III. k. Bp., 1882–1884. (a továbbiakban: *Krassó*), *Pesty Frigyes: A szörényi bánóság és Szörény vármegye története*. I–III. k. Bp., 1877., *Pesty Frigyes–Ortvay Tivadar: Temesvármegye és Temesvár város története a legrégebb időktől a jelenkorig*. Pozsony, 1896.

⁶ *Engel Pál: Magyarország világi archontológiája 1301–1457*. I–II. k. Bp., 1996. (História Könyvtár. Kronológiák, adattárak 5.)

⁷ Lásd I. jegyzet.

⁸ Az utolsó általam ismert megyei kiadvány 1439. február 7-én kelt Mezösomlyón (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (a továbbiakban: DL) 55167. = Krassó III. k. 279/367. Az első szám az oklevél sorszámát, a második az oldalszám[ok]at jelöli.).

⁹ A szerzők szíves közlése alapján.

eltérő nézetek is.¹⁰ A publikált névsor egyértelműen igazolja, hogy Krassó megyében, mint a magyarországi megyék többségében, négy szolgabíró működött.¹¹ 3. A fentiek figyelembe vételével Krassó megye tisztségviselőiről egy az Engel Pál alapvető munkájára támaszkodó, ám az ottani adatokat felfrissített formában közlő és kiegészítő adatárból meríthet az érdeklődő az újabb archontológiai munka megjelenéséig, illetve a temesközi megyék okleveleinek publikációjáig.

FÜGGELÉK

Krassó Megye Archontológiája (1319–1439)

A következő összeállítás a középkori Krassó megye tisztségviselőinek a források alapján rekonstruálható neveit tartalmazza a nemesi megye hatóságának első és utolsó oklevéllel adathozható említése között. Az ispánok és alispánok tekintetében Engel Pál munkája a mérvadó. A feltüntetett dátumok a tisztségviselésükről szóló első és utolsó adatot jelentik. Ahol külön jelzet vagy jegyzet nem szerepel, az adat Engel Pál idézett művéből való. Az ispánok nevei normál, az alispánoké kisebb betűkkel szerepelnek. A krassói ispánsággal párhuzamosan viselt tisztségeket a jegyzetek sorolják fel. A forrásfeltárás előrehaladtával a listák még minden bizonnyal kiegészíthetők lesznek.

Ispánok és alispánok

Kacsics nb. Simon (1319–1325)¹²

Balázs [1319] IX 1. – 1325. IX. 15.

Szeri Pósa (1325–46)¹³ 1346. XI. 25. e.¹⁴ (DL 91376.)

Pósa 1325. IX. 15.

László 1331. VIII. 27.

Péter (Loránd fia) 1340. XII. 21. – 1344. III. 11.

Beke (*Bekov*) 1342. XI. 28.

Fejes Gergely mg. 1345. VI. 30. – 1346. VII. 20.

Szécsényi Tamás (1346–49)¹⁵

Rimai Mihály mg., egyúttal harami várnagy 1346. XII. 4. – 1349. V. 28. (DL 41107.)

János (Szeri Pósa fia) (1349–50)¹⁶

Péter (Him fia) mg. 1349. IX. 26. – 1350. I. 14.

Szeri Pósa (másodsor, 1350–52)¹⁷ 1352. XI. 8.¹⁸ (DF 254974. = Krassó III. 24/28–29.)

László (Szeri Pósa fia) ([135]1–53)

Bereck (Dénes fia) 1352. X. 18. – 1353. IV. 25.¹⁹

¹⁰ A szakirodalomban Krassó megye hol a két, hol a négy szolgabírási megyék között fordul elő. A teljesség igénye nélkül előbbire lásd: *Engel P.*: Archontológia i. m. [Ispánok – Krassó megye] (A digitális adatbázist használtam)., valamint *C. Tóth Norbert*: A nemesi megye a középkori Magyarországon. Öt megye példája. *Szabolcs-szatmár-beregi Szemle*, 45 (2010) 409. Utóbbira lásd: *Tringli I.*: Megyék i. m. 510.

¹¹ Különösen a 14. századra vonatkozóan. Az ilyen tekintetben kevésbé adatolt Zsigmond-korban, amely időszakból jóval kevesebb szolgabírót ismerünk név szerint, elsősorban a megyei kiadványokon fennmaradt pecsétek lenyomatai nyújtanak segítséget. A fennmaradt oklevelek legtöbbször valóban három, azaz az alispán és két szolgabíró pecsétjének nyomát, esetleg töredékét találjuk. Ám akad olyan is, melyet négy (pl.: 1405. okt. 17.: DL 53260. = Krassó III. k. 166/251–252., 1406. márc. 20.: DL 53284. = Krassó III. k. 169/254.), illetve öt pecséttel hitelesítettek (pl.: 1406. márc. 20.: DL 53283. = Krassó III. k. 167/252–253., 1412. nov. 12.: DL 43184., 1416. feb. 15.: DL 53879. = Krassó III. k. 193/282.).

¹² Egyúttal (mező)somlyói, székely és besztercei ispán.

¹³ Egyúttal sebesi és illyédi (1325), harami (1330–33) és galambóci várnagy (1340–46). Pósa 1340. évi galambóci várnagyságára: DL 40845.

¹⁴ Első ispánsága vége 1346. december 12-e helyett november 25. előttre tehető. Ekkor kelt két vizsgálatra felszólító parancslevél is, amelyekből arról értesülünk, hogy Pósa Krassó megyei tisztségéről (*de honore suo*) birtokaira tartott (DL 91375., DL 91376.). Az adat nagy valószínűséggel arra vonatkozhat, hogy Pósa ekkor hagyhatta el tisztségét, hiszen az őt követő ispán, Szécsényi Tamás alispánja, Rimai Mihály már 1346. december 4-től szerepel (lásd ott).

¹⁵ Egyúttal kevei ispán (–1350), galambóci várnagy (1347), országbíró (1349–).

¹⁶ Egyúttal udvari lovag, galambóci várnagy.

¹⁷ Egyúttal galambóci és sebesi várnagy.

¹⁸ Engel munkájában szeptember hónap feltehetően nyomdhiba miatt szerepel. A kelet a *datum quinta feria post festum omnium sanctorum* feloldásával.

¹⁹ A napi kelet pontos feloldásához lásd jelen tanulmány 47. jegyzetét.

[István (Szeri Pósa fia)] (1353)²⁰ 1353. XI. 22. (DL 91457.)

Szécsi Miklós (1354–55)²¹

Miklós mg. 1355. IV. 16. – 1355. IV. 30.

Lackfi Dénes (1355–60)²²

István (Kupsa Tamás fia); mg., comes, egyúttal harami várnagy 1355. IX. 8. – 1358. VIII. 2.

Péter (Iktári Betlen fia) mg., egyúttal galambóci várnagy 1355. XI. 23.

István (Lőrinc fia)²³ mg., egyúttal harami várnagy, kevei ispán 1359. XII. 12. (DL 91544.) – 1360. VI. 11.

László (János fia); mg., egyúttal harami várnagy 1360. VIII. 27.

Fedémesi Szobonya László (1361–65)²⁴

(Besenyői) Lőrinc (Domokos fia) mg., egyúttal harami várnagy 1362. IV. 21. – 1364. VIII. 22.

Himfi Benedek (1365–67)²⁵

Sárosdi János (Péter fia) mg., egyúttal harami várnagy 1367. IV. 8.

Gáji Péter (Csölnök fia) mg., egyúttal harami várnagy [év nélkül] VIII. 2. (DL 47886., ebben comes)²⁶

[Oppelni László nádor] (1367–71)²⁷

István (István fia); mg., egyúttal harami várnagy 1367. VII. 29.

(Onori) János (István fia) mg., egyúttal harami várnagy 1368. VI. 15. – 1370. IX. 21.

Gáji Péter (Csölnök fia) mg., egyúttal harami várnagy 1370. V. 12.

[Himfi Benedek (másodszer)] (1371–75)²⁸

Miklós (Himfi Pál fia) mg., egyúttal harami várnagy 1374. VIII. 17. – 1375. VII. 21.

[Garai Miklós] (1375–86)²⁹

Monchlow mg., egyúttal harami várnagy, 1376. III. 8.

Csupor (*dictus*) Tamás mg. 1379. V. 4. – 1382. IX. 6. (DL 52427. = Krassó III. 104/159–160.)

[Losonci László, ifj. és István] (1386–88)³⁰

(Majosfalvi) Miklós (Majos fia) 1387. IX. 1. – 1387. IX. 30.

Kórógyi István (1389)³¹

[ismeretlen] (1389–1394)

Demeter (Ernye/Irineus fia) mg. 1392. I. 22.

László és István (Hidvégi János fiai) comes-ek 1394. II. 23.

²⁰ Ispánságára egyszeri említésű galambóci várnagyi címéből következtethetünk, amely cím birtokosa 1347–1387 között az ispán is volt egyben (lásd: *Engel P.*: Archontológia i. m. [Ispánok – Krassó megye]) (A digitális adatbázist használtam). E mellett udvari lovag.

²¹ Egyúttal szörényi bán.

²² Egyúttal szörényi bán, kevei ispán, lovászmester.

²³ Engel munkájában Tamás (Lőrinc fia) alispánként szerepeltetése téves. A hivatkozott oklevélben Lőrinc fia, István neve szerepel, akinek így alispánsága kezdetét is korábbra tehetjük.

²⁴ Egyúttal kevei ispán.

²⁵ Egyúttal temesi (1366–69) és kevei ispán (1366–67), bolgár bán (1366–).

²⁶ Gáji Péter levele urához (Himfi Benedek) bánhoz a makszondi népek által elvett ökrök ügyében.

²⁷ Temesi ispán. Az ország délkeleti megyéinek, az ún. „alsó részek” egységes kormányzat alá vonása az 1360-as évek második felétől figyelhető meg. Annak ellenére, hogy nem ismerjük Krassó megye ispánjait, a megyét nagy valószínűséggel a temesi ispánok igazgatták Zsigmond trónra kerüléséig (vö.: *Engel Pál*: Ozorai Pipo. In: *Uő*: Honor, vár, ispánság. Válogatott tanulmányok. [Szerk. Csukovits Enikő.] Bp., 2003. 258.).

²⁸ Temesi ispán, egyúttal csanádi ispán.

²⁹ Temesi ispán, egyúttal csanádi ispán. Nádor (–1385).

³⁰ László temesi és csanádi ispán haláláig (1386–87). István 1386–88 között temesi és csanádi ispán, valamint szörényi bán.

³¹ Egyúttal kevei ispán.

Csáki Miklós és Marcali Miklós (1394–1402)³²

(Majosfalvi) Miklós (Beke fia) 1396. V. 2.³³ (DL 52935.) – 1401. V. 5. (DL 53112. = Krassó III. 155/241–242)
Ivándi Gergely 1400. XI. 13.

[Kórógyi Fülöp és Alsáni János temesi ispánok] (1404)

(Dobszai) Benedek (Egyed fia) mg., egyúttal érsomlyói várnagy 1404. IV. 12. – 1404. VII. 19.
Bardus László mg., egyúttal érsomlyói várnagy 1404. IV. 12.
(Bekefalvi) Jakab (Beke fia) egyúttal érsomlyói várnagy 1404. VII. 19. – 1404. X. 25.

Ozorai Pipo (1404–26)³⁴

Csapi Pál és Töli Bálint 1405.VII. 30. – 1406. III. 20.
(Derecskei) Pál (Lőrinc fia) mg. 1406. X. 30. – 1407. VIII. 20.
Gyertyánosi Csépp Jakab mg. 1408. XI. 24.³⁵ (DL 53453.) – 1409. VIII. 23.
(Benkefalvi) Benke Péter mg., egyúttal harami várnagy 1409. XII. 21.
Szanai Jurga mg. 1411. VI. 6. – 1411. VIII. 29.
Kopácsi Fodor László mg. 1412. V. 21. – 1412. XI. 12.
Ábeli Jakab 1415. VI. 22.

Benkefalvi Benke Péter mg. (másodszor) és (Szarvastelki) Vaski László mg. 1416. I. 27. – 1418. X. 22.

Mekcsei (*de Mixe*) Imre (Péter fia) 1421. IV. 26.
Szerdahelyi Imre (János fia) mg. 1421. XI. 15. – 1425. VII. 14.

(sub)vicecomesei: Kónyi Mikós és Geresgáli Jakab 1424. XII. 2. (DL 54411. = Krassó III. 215/308.) – 1424. XII. 16. (DL 54413. = Krassó III. 216/308–309.)

Harapki Botos András és László (1427) 1427. XI. 8.³⁶ (DL 54581.)

Tallóci Matkó (1429–35)³⁷

(benkefalvi) Benke Miklós 1430. IX. 16. – 1431. VIII. 18.³⁸ (DL 54764. = Krassó III. 243/342.)

Tallóci Frank (1429–38)³⁹

Csamai Ördög Domokos 1433. VIII. 1.
Dóci Mihály 1435. III. 5. – 1435. V. 14.
(Szarvastelki) Vaski Tamás 1436. XII. 15.⁴⁰ (DL 55059. = Krassó III. 258/355) – 1437. VII. 20.
Remetei Himfi Miklós és Frank 1437. IX. 14. – 1438. II. 22.
Dobozi János 1438. X. 4.³¹ (DL 55146. = Krassó III. 278/366.)
Szentlászlói Balázs 1438. X. 4.³¹ – 1439. II. 7.

(Keresztesi) Sáfár Simon 1438. X. 4.⁴¹ – 1439. II. 7.

Perdői István 1439. II. 7.

[Hunyadi János] (1441–56)

Pocsaji László (vice)comes, egyúttal temesi (al)ispán 1453. VII. 13.

³² Egyúttal temesi, csanádi, kevei, zarándi, békési és csongrádi ispánok.

³³ A napi kelet a *datum feria tertia proxima post festum apostolorum Philippi et Iacobi* helyes feloldásával.

³⁴ Egyúttal csanádi, aradi, krassói, kevei, csongrádi, zarándi és fejéri ispán. Szörényi bán (1408–09), kincstartó (1407–08).

³⁵ A napi kelet a *datum in quindenis sabato ante festum beati Martini confessoris* helyes feloldásával.

³⁶ Engel munkájában szeptember hónap feltehetően nyomdahiba miatt szerepel. A kelet a *datum sabbato ante festum beati Marini confessoris* feloldásával.

³⁷ Egyúttal csanádi, kevei ispán, nándorfehérvári kapitány, a kunok bírása (1434).

³⁸ A napi kelet a *datum sabbato proximo ante festum beati regis Stephani* helyes feloldásával.

³⁹ Egyúttal kevei, csanádi ispán, szörényi bán (1436–).

⁴⁰ A napi kelet a *datum sabbato proximo post festum beate Lucie virginis* helyes feloldásával.

⁴¹ Engel munkájában szeptember hónap feltehetően nyomdahiba miatt szerepel. A kelet a *datum die sabbato in festo beati Francisci confessoris* feloldásával.

Szolgabírák

János (comes), Miklós (comes)	[1319–1325] ⁴² (DL 60117. = Krassó III. 8/5–6.) – 1325. IX. 15. (Himfi 48/99.) ⁴³
Miklós (Simon fia)	1330. VII. 4. (DL 91246.)
István (Gegus fia), Márk (Ivánka fia), Vajk, Vörös (<i>Rufus</i>) Kozma	1340. IX. 19. (DL 91312.) – 1340. XII. 21. (Himfi 77/169.)
Péter (Domonkos fia), Dénes (Miklós fia)	1341. XI. 29. (Himfi 79/176.)
Péter (Domonkos fia), Márk (Kilián fia), Vajda (<i>Woyvada</i>) Imre, Csire (<i>Chire dictus</i>) Péter ⁴⁴	1342. VI. 4. (Himfi 84/181.)
Péter (Domonkos fia), Dénes (Miklós fia), Vajda (<i>Woyvada</i>) Imre, Péter (Boksa fia)	1342. XI. 28. (Himfi 81/185.)
Péter (Domonkos fia), Márk (Kilián fia), Vajda (<i>Woyvada</i>) Imre, Csire (<i>Chire dictus</i>) Péter	1343. V. 15. (Himfi 87/191.)
András (Péter fia), Péter (Domonkos fia), Bak (<i>Bok dictus</i>) Péter, Márk (Kilián fia)	1345. VI. 30. (Himfi 97/210.)
András (Péter fia), Péter (Domonkos fia), Lukács (Miklós fia), Márk (Kilián fia)	1346. III. 30. (DL 91368.)
Péter (Domonkos fia), András (Márk fia)	1346. VI. 29. (DL 41015.) – 1346. VII. 20. (DL 41016.)
Lukács (Lőrinc fia), Miklós (Kilián fia)	1347. VIII. 27. (DL 91381.)
Lukács (Miklós fia), Jakab (András fia)	1347. XI. 22. (DL 41063.)
Péter (Domonkos fia)	1348. VI. 26. (Himfi 113/246., DL 41093.)
Bak (<i>Bok dictus</i>) Péter	1348. XII. 11. (DL 91397.)
Csire (<i>Cyre dictus</i>) Péter, István (Gegus fia), Péter (Domonkos fia), Ordas (<i>Ordas dictus</i>) Miklós	1349. IX. 17. (DL 91401.) – 1349. XII. 17. (DL 91409.) ⁴⁵
Csire (<i>Cyre dictus</i>) Péter, István (Gegus fia)	1350. I. 14. (DL 91411.)
Péter (Domonkos fia) ⁴⁶	1353. IV. 1. (Himfi 132/292.) – 1353. IV. 25. (DL 41203.) ⁴⁷
[Péter (Domonkos fia)] ⁴⁸	1354. XII. 18. (DL 91469.)
Bak (<i>Bok dictus</i>) Péter és Jakab	1355. IX. 3. ⁴⁹ (DL 51674. = Krassó III. 25/29.)
Bak (<i>Bok dictus</i>) Péter, [...]chok Jakab, János (Balázs fia), Miklós (András fia)	[1357. X. 6.] ⁵⁰ (Himfi 16c/315.)

⁴² Keltezetlen oklevél. A benne szereplő (Kacsics nb.) Simon ispán hivatali ideje alapján.

⁴³ Az oklevél Fekete Nagy Antal a Temesi bánóság oklevéltára című, az Országos Levéltár állományában található kéziratos másolatában maradt fenn (MNL OL P 1732 1. doboz). A hivatkozásban az első szám az oklevél egykori eredeti Batthyány Miscell. Heimiana sorozatbeli sorszáma, a második pedig az oklevélmásolat sorszáma utal a könnyebb visszakereshetőség érdekében.

⁴⁴ Két megyei kiadványban csak Péter (Domonkos fia), Márk (Kilián fia) szerepelnek: 1342. aug. 1. (Himfi 83/182.) és 1342. aug. 8. (DL 101899.)

⁴⁵ Feltehetően ez évben kelt egy évszám nélküli megyei kiadvány, amelyet a két szolgabíró, Péter (Domonkos fia) és Ordas Miklós adott ki. Jelen ismereteink szerint a hosszú éveken át e tisztséget viselő Péternek csak ebben az évben volt Ordas Miklós a szolgabírótársa ([1349] júl. 4. [Himfi 257]).

⁴⁶ Az idézett két megyei kiadvány Remetei Himfi Pál fia, János és bizonyos Bede özvegye és gyermeke, István ügyében keletkezett, miszerint Jánosnak összesen 50 dénármarca zálogösszeget kellett kifizetnie az özvegynek és gyermekének Remete birtokának visszaváltásáért. A megye hatósága igazolta, hogy János Domonkos fia, Péter gyalmári házánál április 1-jén 10, április 25-én pedig 5 dénármarca kifizetésével teljesítette is vállalását, amiről őt az özvegy és gyermeke a megye előtt nyugtatta. Az oklevelek ugyan nem említik Domonkos fia, Péter szolgabíróságát, de az, hogy az ő házánál kellett eleget tenni a kifizetésnek, továbbá az 1353. április 25-én kelt kiadvány hátulján az épen maradt pecsétek közül az egyik egyértelművé teszi ezt. A természetes viaszba nyomott, kb. 13 mm átmérőjű pecsét köriratán a *sigillum Petri (filii) Dominici* (+ S PETRI DOM[...]) felirat olvasható, benne pedig egy P betű.

⁴⁷ A második oklevél napi keltezésének megállapítását, amit annak sérülése nehezít (*feria [...] proxima post festum Georgii proxime iam preteritam*), az április 1-jén kelt kiadvány segíti. Ebben ugyanis az szerepel, hogy János a fennmaradó 5 dénármarca kifizetését György nap utáni csütörtökre (ápr. 25-én) vállalta (*residuas vero quinque marcas denariorum feria quinta proxime post festum beati Georgii martiris nunc ventura idem magister Iohannes se obligavit*), amit a jelek szerint teljesített is. Megerősíti a napi kelet helyességét, hogy az oklevél a megye Szent István király tiszteletére szentelt egyháza mellett (Mezősomylyóban) tartott sedriáján kelt, ahol a 14. század első felében (1331–1353) csütörtökönként (*feria quinta*) tartották a megye ítélszékét (pl.: 1340. dec. 21. – Himfi 77/169., 1341. nov. 29. – Himfi 79/176., 1342. aug. 8. – DL 101899., 1343. nov. 27. – DL 51261., 1346. jún. 29. – DL 41015., 1349. máj. 28. – DL 41107., 1352. okt. 18. – Himfi 125/285., stb.). Csukovits Enikő sedriahelyeket vizsgáló tanulmányában az itteni sedria napjára vonatkozóan – a fenti példák alapján beláthatóan – tévesen keddi nap szerepel (*Csukovits Enikő: Sedriahelyek – megyeszékhelyek a középkorban. Történelmi Szemle*, 39 [1997] 382.).

⁴⁸ Ezen az oklevélen az 1353. április 25-én kelt (DL 41203.) megyei kiadványon található pecséthez hasonló, bár rongált állapotban fennmaradt változata alapján.

⁴⁹ Napi kelet feloldásának nehézségét az oklevél *feria quinta proxima post festum beati Antoninis martiris* keltezése adja. Nagy valószínűséggel Antoni(n) it, azaz szeptember 2-át követő csütörtök értendő.

⁵⁰ A keltezés helyén sérült eredetiről készült másolat kibocsátási évének meghatározáshoz a kiadványban szereplő, Dénes ispán által Érsohelyén, október 3-tól tartott megyei közgyűlés említése segít. Egy másik oklevélből tudjuk, hogy erre a közgyűlésre 1357-ben került sor (DL 91506.), így ez a kiadvány is ekkor keletkezett.

Halimbai Imre (János fia), Vörös (<i>Rufus</i>) György, Tejedi Simon (Him fia), Fejéregyházi Mihály (Péter fia)	1370. V. 12. (DL 91759., DL 5860. = Krassó III. 71/96–99.)
Bugruði Jakab (comes) (Jakab fia)	1374. VIII. 31. (DL 52231. = Krassó III. 85/126–127.)
Partasi Miklós (Simon fia), Szigeti János (Miklós fia) ⁵¹	1401. V. 5. ⁵² (DL 53112. = Krassó III. 154/241–242.)
Bácostövisi Borsi (<i>Borsy dictus</i>) László	1405. X. 17. (DL 53260. = Krassó III. 166/251–252.)
Keresztesi László (Pető fia)	1406. III. 20. (DL 53283. = Krassó III. 167/252–253.) – 1407. I. 8. (DL 53368. = Krassó III. 173/ 260–261.)
(Szigeti/Keresztesi) János (Miklós fia)	1407. VIII. 20. (DL 53389. = Krassó III. 175/261–262.)
Dávid	1415. VI. 22. (DL 53843. = Krassó III. 192/280–281.)
Gyürögi Miklós	1422. XII. 19. (DL 54273. = Krassó III. 209/301–302.)
Gyürögi Miklós, Szigeti Fekete István	1424. XII. 2. (DL 54411. = Krassó III. 215/308.) – 1424. XII. 16. (DL 54413. = Krassó III. 216/308–309.)

Közgyűlési ülnökök és esküdtek

Megyei ülnökök:

(Fehéregyházi) Mihály (Kemen fia), (Csortói) Miklós (Jakab fia), János (Hachak [fia]), Péter (Mihály fia), (Bajtoni/Berkeszi) Pető (András fia), (Gegusfalvi) István (Gegus fia), (Halimbai) István (Bodó fia), Domonkos (János fia), Lampert (Máté fia, Jakab fia), ⁵³ (Ajtonyi) Péter (Lőrinc fia), György (Miklós fia), Vörös (<i>Rufus</i>) György	[1357. X. 3–6.] ⁵⁴ (Himfi 16c/315.)
---	--

Választott esküdtek:

János (Pósafi László fia), Babig (<i>Babig dictus</i>) János, (Szlavotinci) Torma (<i>Torma dictus</i>) András, Kepe (<i>Kepe dictus</i>) Dénes, Deakolc (<i>Deakolc dictus</i>) Tamás, (Ajtonyi) Péter (Lőrinc fia), Arosnoki Miklós, (Gegusfalvi) Péter (Gegus fia), Bajtoni István, (Omori) László (Gál fia), Miklós (András fia), Jenei Tamás (Kozma fia)	1370. V. 12. (DL 91759. = DL 5860. = Krassó III. 71/96–99.) ⁵⁵
---	---

⁵¹ Egy 1405-ben kelt vizsgálatra szólító parancslevél Simon fia, Miklóst Keresztesiként nevezi meg (1405. júl. 30.: DL 57402.).

⁵² Az ebben az oklevélben említett hatalmaskodást már egy korábbi kiadványban is vizsgálták, bár akkor nem nevezték meg a szolgabírákat (1401. feb. 7.: DL 53109.).

⁵³ Elképzelhető, hogy két külön személy: Lampert és Máté fia, Jakab. A másolatban fennmaradt oklevél szövege nem egyértelmű.

⁵⁴ 1357. október 3–6. Érsomlyón Dénes lovászmester, a megye ispánja királyi parancsra tartott közgyűlésén Pósa fia, László kenézeti ügyében (DL 91506.). Ugyanekkor Besenyő Mihály fia, János érsomlyói várnagy részére tett adomány ügyében is (Himfi 16c/315.). Utóbbi oklevél keltezésének problematikáját lásd a 50. jegyzetben.

⁵⁵ 1370. május 6–12. Bírói (nádori) közgyűlés, amit Mezősomlyó mellett Oppelni László nádor, egyben a megye (feltételezett) ispánja tartott Krassó megye részére. A közgyűlésről két további oklevél is fennmaradt (1370. máj. 12.: DL 41812., DL 91760.).